

Az Europol terrorizmus elleni küzdelemben nyújtott szerepe: több mint 25 éves partnerség

Europol's Counter-Terrorism Role: over 25 Years of Partnership

Antonio Ortiz

vezető főtanácsadó
Europol,
Ügyvezető Igazgatói Iroda
antonio.ortiz@europol.europa.eu

Absztrakt

Cél: A szerző áttekintést nyújt az Europol terrorizmusellenes képességeinek fejlődéséről az elmúlt 25 év során. Kiemelten tárgyalja az Európai Terrorizmusellenes Központ (European Counter Terrorism Centre, ECTC) létrehozását.

Módszertan: A cikkben alkalmazott módszertan kvalitatív megközelítést alkalmaz, amely az Europol operatív részvétele és intézményfejlesztése során szerzett első kézből származó tapasztalatokat és meglátásokat hasznosítja.

Megállapítások: Az elmúlt két évtizedben a terrortámadások nagymértékben befolyásolták az Európai Unió terrorizmusellenes politikáit és intézményeit. Ezek az események felgyorsították az Europol célzott terrorizmusellenes képességeinek fejlesztését, és az Europol korlátozott operatív kapacitással rendelkező ügynökségből az EU terrorizmusellenes erőfeszítéseinek kulcsfontosságú szereplőjévé vált. Az Europol szerepe 2015 után jelentősen kibővült, ami az Európai Terrorizmusellenes Központ (ECTC) létrehozásához vezetett. Az ECTC megerősített bűnüldözési együttműködés és operatív szolgáltatások révén támogatja a nemzeti terrorizmusellenes erőfeszítéseket, és az Európai Unió internetes átirányító egységén (European Union Internet Referral Unit, EU IRU) keresztül foglalkozik az olyan újonnan megjelenő fenyegetésekkel, mint például az internet dzsihadista toborzásra és propagandára történő felhasználása. Az elért eredmények ellenére a terrorizmus elleni küzdelem továbbra is

Magyar nyelvű utánközlés. Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2024. évi 9. számában.
DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2024.v72.i9.pp1751-1761>

elsősorban nemzeti hatáskörben marad, az Europol pedig támogató szerepet játszik. Az Europol stratégiai és operatív eszközeinek folyamatos fejlesztése tükrözi az EU elkötelezettségét a kollektív megközelítés mellett, amely egyensúlyt teremt a nemzeti előjogok és a terrorizmus elleni hatékony küzdelemhez szükséges összehangolt, transznacionális erőfeszítések között.

Érték: A cikk értéke abban rejlik, hogy gyakorlati meglátásai egy tapasztalt biztonsági szakember belső perspektíváját kínálják, aki az elméleti keretekkel szemben az operatív és intézményi realitásokra összpontosít.

Kulcsszavak: terrorizmus elleni küzdelem, Europol, Európai Unió, nemzetközi bűnüldözési együttműködés

Abstract

Aim: Provide an overview of the evolution of Europol's counter-terrorism capabilities over the last 25 years. Focus on the establishment of the European Counter-Terrorism Centre (ECTC).

Methodology: In this article on counterterrorism, the methodology employed involves a qualitative approach, leveraging first-hand experiences and insights from Europol's operational involvement and institutional development.

Findings: Over the past two decades, significant terrorist attacks have profoundly influenced the European Union's counter-terrorism policies and institutions. These events have accelerated the development of Europol's dedicated counterterrorism capabilities, transforming it from an agency with limited operational capacity into a key player in the EU's counter-terrorism efforts. Europol's role expanded significantly after 2015 leading to the establishment of the European Counter-Terrorism Centre (ECTC). The ECTC supports national counter-terrorism efforts through enhanced law enforcement cooperation and operational services, addressing emerging threats like jihadist use of the internet for recruitment and propaganda, through the European Union Internet Referral Unit (EU IRU). Despite progress achieved, counterterrorism remains primarily a national competence, with Europol playing a supportive role. The continuous evolution of Europol's strategic and operational tools reflects the EU's commitment to a collective approach, balancing national prerogatives with the need for coordinated, transnational efforts to combat terrorism effectively.

Value: The value of this article lies in its practical insights offering an internal perspective from a seasoned security practitioner focusing on operational and institutional realities as opposed to theoretical frameworks.

Keywords: counterterrorism, Europol, European Union, International law enforcement cooperation

Bevezetés

Az elmúlt húsz évben több földrengésszerű esemény mélyen megrázta az Európai Unió (EU) terrorizmusellenes közösségét, és alakította a terület későbbi politikai és intézményi fejlődését: 9/11, a 2004-es madridi merényletek, valamint a 2015 novemberében Párizsban és 2016 márciusában Brüsszelben elkövetett merényletek. Ezek a kritikus fordulópontok alapvetően befolyásolták az Europol fejlődését, és példátlanul új követelményeket támasztottak az EU-val és tagállamaival – köztük Magyarországgal – szemben a terrorizmus elleni válaszlépések, a megelőzés és a koordináció terén.

Magyarország szerepét a terrorizmus elleni küzdelemben a nemzeti biztonsági és a nemzetközi együttműködés iránti elkötelezettség határozza meg az Európai Unió és a NATO keretein belül. Magyarország 2004. május 1-jei EU-csatlakozására mindössze néhány héttel a madridi vonatrobantás után került sor, amelyben 192 ember vesztette életét, és amely az 1980-as Lockerbie repülőgépes merénylet óta a legtöbb áldozattal járó Európában végrehajtott terrortámadás volt. Ez minden bizonnyal befolyásolta Magyarország terrorizmus ellen irányuló tevékenységeinek kialakulását, amely magában foglalja a jogalkotási intézkedéseket, a hírszerzési műveleteket, a bűnüldözési intézkedéseket és a nemzetközi együttműködést. Mivel Magyarország 2004-ben hivatalosan is csatlakozott az Europolhoz – miután 2002 óta egy összekötő tiszteletet küldött –, mindketten számos olyan mérföldkőhöz csatlakoztak, amelyek az EU terrorizmusellenes rendszerének fejlődését fémjelezték.

Az Europol kezdeti terrorizmusellenes feladatai

Az európai közösségi szintű rendőrségi együttműködés középpontjában kezdetben a nemzetközi terrorizmus állt. A TREVI-csoport ([URL1](#)) – egy kormányközi belügyi hálózat – létrehozását több terrorcselekmény, különösen az 1972-es müncheni olimpiai játékok alatti túszejtés, valamint az Interpol akkori nehézségei ösztönözték, hogy hatékonyan segítse az európai országokat a terrorizmus elleni küzdelemben.

Amikor az Europol 1993-ban¹ – kezdetben az Europol Kábítószerügyi Egysége (Europol Drugs Unit, EDU) néven – nagyon korlátozott operatív képességekkel

---

1 2024-ben az Europol 25 éves fennállását ünnepli, mivel 1999. július 1-jén, az Europol-egyezményben előírt jogi aktusok valamennyi tagállam általi ratifikálását és elfogadását követően teljeskörűen működőképessé vált.

megalapították, csak néhány tagállam támogatta, hogy a terrorizmus elleni küzdelem is a hatáskörébe tartozzon. Ami ma talán magától értetődőnek tűnik, akkoriban nem volt ilyen könnyen meghatározható, és csak a különböző szinteken végzett sok meggyőző munka vezetett az 1995-ös Europol-egyezményhez, amely végül a terrorizmus elleni küzdelmet az Europol alapvető feladatai közé emelte.

A terrorizmus elleni küzdelem tehát nem csupán az Europol ötletének kiindulópontja volt, hanem az Europol céljainak és feladatainak szerves részévé vált az Europol valamennyi jogalapjában, az alapító EDU-tól kezdve egészen a 2017-es Europol-rendeletig.² A terrorizmus elleni küzdelem azonban pusztán névleges funkció maradt egy olyan szervezetben belül, amely nem rendelkezett valódi képességekkel vagy struktúrákkal ezen a területen, és nem is volt nagyon érdekelt ezek fejlesztésében. Valójában az Europol intézményi logikájában a terrorizmus alig játszott szerepet. Az Europol szerves növekedésének és fejlődésének hajtóereje az volt, hogy javítani kellett a szervezett bűnözés elleni küzdelemben rejlő képességeit. Története nagy részében és legalább 2016-ig az Europol terrorizmusellenes szerepének bővítése egy külső logikát követett. Az Europol képességeinek kiépítése ezen a területen göröngyös út volt, sok kitérővel és zsákutcával, ahol az előrelépést leggyakrabban külső szereplők irányították, főként tragikus biztonsági események eredményeként.

Így a terrorizmus elleni küzdelem csak a 2001. szeptember 11-i, az Egyesült Államok elleni terrortámadások után vált fontossá az Europol tevékenységében. A biztonsági események nyers valósága hamarosan magától értetődővé tette, hogy az Európa Tanácsnak (Tanács) az Europolra stratégiai, operatív vagy pénzügyi hatással bíró gyors döntéseket kell hoznia, akár az Europol igazgatótanácsával való előzetes konzultáció nélkül is. Ennek megfelelően 2001. szeptember 20-án a Bel- és Igazságügyi Tanács (Justice and Home Affairs, JHA) úgy döntött, hogy az Europolon belül egy terrorellenes szakemberekből álló munkacsoportot hoz létre a terrorista fenyegetéssel kapcsolatos releváns információk és hírszerzési információk összegyűjtésére, operatív és stratégiai elemzésre és fenyegetettségi értékelés elkészítésére. A Tanács rendkívüli ülésének következtetései „utasították” az Europol igazgatóját, hogy tegyen jelentést a tagállamok által az elemzésekhez szükséges munkaanyagokhoz a terrorizmussal kapcsolatban szolgáltatott információkról, valamint az esetleges problémák elemzéséről. A Tanács foglalkozott az Europol és az Egyesült Államok közötti kapcsolatokkal is, felkérve az Europol igazgatóját, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést az Europol-egyezmény által biztosított lehetőségek kihasználásával az Egyesült Államokkal való informális együttműködés kialakítása és a hivatalos megállapodás mielőbbi

---

2 Együttes fellépés (1995. március 10.) az Europol Kábitószeregségéről.

véglegesítése érdekében. A Tanács valójában kevesebb mint két hónapot adott az Europol igazgatótanácsának arra, hogy lezárja ezt az ügyet, és benyújtja az Egyesült Államokkal kötendő stratégiai megállapodás tervezetét, ugyanakkor sürgette egy operatív megállapodás megkötését, többek között a személyes adatok továbbításáról. Végezetül a Tanács a 36. cikk szerinti (a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén működő koordinációs bizottság, CATS) bizottságot bízta meg az Europol, a Pro-Eurojust és az EU rendőrfőnökeinek munkacsoportja közötti lehető legszorosabb koordináció biztosításával.

Az Europol végül elfogadta a Terrorizmus Elleni Munkacsoport (CTTF) ([URL2](#)) létrehozására vonatkozó terveket, amely november 15-én kezdte meg működését, és amely a tagállamok bűnüldöző és hírszerző szolgálatainak szakértőit és összekötő tisztviselőit tömöríti. Az Egyesült Államokkal való stratégiai együttműködési megállapodás megkötését is felgyorsították, amelyet 2002-ben a személyes adatok cseréjét lehetővé tevő operatív megállapodás követett.

A Tanács nyomása ellenére több mint egy hónapig tartott, amíg az Europol igazgatótanácsa a szeptember 11-i támadásokat követően összeült. Ez azt tükrözi, hogy egy olyan érzékeny területen, mint a terrorizmus elleni küzdelem, nehéz értelmes cselekvési irányt meghatározni, de azt is, hogy az Europol akkoriban nem reagált operatív módon. A tagállamok végül 2001. október 23–24-én ültek össze az igazgatótanácsban, és támogatásukról biztosították az Egyesült Államokkal kötendő megállapodás tervezetét, bár Franciaország és Németország vizsgálati fenntartásokat, az Egyesült Királyság és Hollandia pedig parlamenti fenntartásokat fogalmazott meg.

A CTTF rendszeres felülvizsgálat alatt állt, és az igazgatótanács 2002 végén kiadott jelentésében hangsúlyozta a munkacsoport által elért jó eredményeket és a terrorizmusellenes tevékenységek fontosságát. A CTTF jól illusztrálta, hogy a globális fenyegetéssel összehangoltan kell szembenézni, de operatív szempontból egyre több kétség merült fel a modell érvényességével kapcsolatban, ami röviddel a kétéves fennállása után annak megszüntetéséhez vezetett. Ezért amikor a CTTF megbízatása lejárt, az Europol súlyos bűncselekményekkel foglalkozó egysége magába olvasztotta a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos munkát, ami az Europol első, kifejezetten a terrorizmus elleni küzdelemmel foglalkozó képességének végét jelentette.

A madridi terrortámadásokra adott válasz

A 2004. március 11-i madridi merényletek olyan katalizátorként hatottak, amely teljesen átformálta az EU terrorizmusellenes szervezeti keretét, mind a Tanácsban,

mind az Europolnál. Az előbbi esetében döntően hozzájárult a terrorizmusellenes terület intézményi megerősítéséhez, új struktúrákkal, szakpolitikákkal és irányítási mechanizmusokkal egészítve ki a meglévő szervezeti intézkedéseket. Az egyik legfontosabb kezdeményezés valószínűleg az volt, hogy a főképviseelő kinevezte az EU terrorizmusellenes koordinátorát (EU Counterterrorism Coordinator, EU CTC), aki a Tanács Főtitkárságán belül dolgozott (URL3). A határozat reagált a terrorizmus elleni küzdelem fokozottabb koordinációjának szükségességére, és az EU CTC-t bízta meg azzal, hogy politikai ajánlásokat és kiemelt cselekvési területeket terjesszen elő, valamint figyelemmel kísérje az EU terrorizmusellenes stratégiájának végrehajtását. A funkció létrehozása korlátozott hivatalos hatásköre ellenére javította az uniós erőfeszítések láthatóságát, és megszilárdította a terrorizmus elleni küzdelem intézményesülését az EU-ban.

Az Europol igazgatótanácsa április 1-jén és 2-án ülésezett, hogy megvitatssa a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos kérdéseket, kezdve a Bel- és Igazságügyi Tanács március 25-i és az Európai Tanács március 29-i ülésén elfogadott nyilatkozattal, amelynek célja a tagállami fellépés felgyorsítása. A tanácsi nyilatkozat az Europol Információs Rendszer (Europol Information System, EIS) befejezésére szólított fel. Megjegyezve, hogy az Europolnál a jelentős mennyiségű információ feldolgozása komoly elmaradásokat okoz (URL4). Hiányosságai ellenére az EIS volt az egyetlen olyan adatbázis a gyanúsítottokról, kapcsolatokról és kommunikációról, amely összekapcsolta az uniós szintű nyomozásokat, és amely helyzetképet és platformot biztosított az összes tagállam egyidejű eléréséhez. Az igazgatótanács úgy döntött, hogy az Europol szervezeti struktúráján belül újraindítja a CTF újrahaznosított változatát, figyelembe véve a hírszerzésalapú rendőrségi modellt, és projektalapú megközelítést követve, nem pedig kiterjesztve annak hatókörét. A CTF az iszlamista terrorizmusra összpontosít, és a megelőzés, a profilalkotás és az operatív elemzések céljából fenyegetésvértékeléseket készít. Támogatja a tagállamok nyomozását, és stratégiai elemzéseket készít, többek között a Tanács Helyzetelemző Központjával együttműködve. A tagállamok vállalták, hogy legfeljebb harminc, terrorizmus elleni küzdelemre szakosodott tisztviselővel járulnak hozzá a munkához. Ugyanakkor az egyezmény három jegyzőkönyvének ratifikálása megerősítette az Europol operatív hatáskörét, lehetővé téve az intézmény számára, hogy segítséget nyújtson és megkönnyítse a közös nyomozó csoportok (JIT) koordinációját a terrorizmusellenes műveletekben. Az Europol sok tekintetben újra feldolgozta a korábban elvetett operatív eszközöket, néhány új elemmel kiegészítve azokat annak érdekében, hogy megerősítse terrorizmusellenes képességeit és javítsa az információáramlást a madridi eseményekre adott válaszként.

Az egyik új eszköz az Europol 2004 decemberében közzétett első terrorizmus helyzetéről és tendenciáiról szóló jelentése (Terrorism Situation and Trend Report, TE-SAT) volt (URL5), amely 17 kiadást követően az Europol egyik legfontosabb stratégiai elemzési eszközévé és a terrorizmus nyomon követésének fontos nemzetközi referenciájává vált. Érdekes módon még 9/11 és a madridi merényletek után is az első TE-SAT-jelentés nagy része a terrorizmus hazai formáira összpontosított, mint például a szeparatista és anarchista terrorizmus, az ökoterrorizmus, a kiberterrorizmus és a bal- és jobboldali szélsőségesek, míg a jelentésnek csak egynegyede foglalkozott a dzsihadizmussal. A TE-SAT jellege lényegében ugyanaz maradt – a tagállamok operatív hozzájárulásain alapuló stratégiai elemző jelentés, amelyet nyílt forrásból származó információkkal egészítettek ki.

A 2005. július 7-i londoni terrortámadások után a terrorizmus elleni küzdelem még inkább előtérbe került. 2007-ben a Bel- és Igazságügyi Tanács elfogadta az uniós első reagálási hálózat (EU First Response Network, FRN) koncepcióját, amelynek célja, hogy egy Európában elkövetett súlyos támadás esetén az összes uniós tagállamból egy, a terrorizmus elleni küzdelemre szakosodott szakértőkből álló, az Europol koordinálásával mozgósítható csoportot helyezzenek készenlétbe (Rhinard & Backman, 2017).

Ezzel a kezdeményezéssel, amelyet az EU CTC is támogatott, az Europol bevezette az operatív szolgálatok platformjának koncepcióját a terrorizmus elleni küzdelem területén is. Az Europol az operatív központot olyan csomópontként biztosította, amely gondoskodik a hatékony információcseréről, és a támadás változó elkövetési módjához igazodó elemzői támogatást nyújt a bűnözés egyéb formáira vonatkozó szakértelemmel együtt. Ebben a tekintetben az első reagálási hálózattal szerzett tapasztalatok megmutatták a terrorizmus elleni fellépés többfunkciós platformjainak előnyeit, és előkészítették a terepet a jövőbeli kezdeményezéseknek.

Magyarország esetében ez az időszak egybeesik a terrorizmus elleni képességek megerősítésével is, nevezetesen a Terrorelhárítási Központ (TEK) 2010-es létrehozásával. Magyarország elsődleges terrorizmusellenes egysége létrehozása, amely a Belügyminisztérium égisze alatt, szakosított kormányzati ügynökségként működik, része volt Magyarország átfogó stratégiájának, amelynek célja a nemzetbiztonság fokozása, a terrorista fenyegetések és tevékenységek kezelése és mérséklése, valamint a nemzetközi terrorizmusellenes erőfeszítésekhez való hozzájárulás.

Az ECTC és a Fraternité munkacsoport

A 2015 elején a Charlie Hebdo elleni merényletek, majd az azt követő hónapokban a párizsi és brüsszeli terrortámadások megváltoztatták a helyzetet, és az európai fenyegetettség teljesen más megítéléséhez vezettek. Világossá vált, hogy a nemzeti szintű ügynökségek közötti együttműködés megerősítése mellett a nemzeti képességek kiegészítése érdekében szükség van a határokon átnyúló együttműködés fokozására is.

2015 márciusában a Bel- és Igazságügyi Tanács felkérte az Europolt, hogy hozza létre az Európai Unió internetes adatszolgáltató egységét (European Union Internet Referral Unit, EU IRU) az interneten terjedő terrorizmus és erőszakos szélsőséges elleni küzdelemre adott átfogó válaszlépések támogatása céljából. Az Europol 2015 júliusában kísérleti szakaszban, terrorizmus-ellenes szakértők, informatikai és nyelvi szakemberek vegyes összetételével elindította az EU IRU-t.

Az Európai Terrorizmus Elleni Központ (European Counter Terrorism Centre, ECTC) létrehozására az Europolnál hat hónappal később, a Tanács holland elnöksége alatt, 2016. január 25-én került sor ([URL2](#)). Az EU terrorizmusellenes politikájának keretében a tagállamok először ismerték el, hogy szükség van egy állandó uniós szintű együttműködési struktúrára, amely támogatja a nemzeti terrorizmusellenes erőfeszítéseket. Az ECTC kialakítását a Fraternité munkacsoport sikere támasztotta alá, amely támogatta a francia és belga hatóságokat a 2015 novemberében Párizsban és 2016 márciusában Brüsszelben elkövetett terrortámadások kivizsgálásában, több tíz terabájtnyi kommunikációs, pénzügyi, internetes és törvényszéki adatot elemezve a terroristák nemzetközi kapcsolatainak feltárása érdekében.

A tagállamoktól politikai és operatív szinten kapott folyamatos támogatás lehetővé tette az ECTC számára, hogy a meglévő képességeket és folyamatokat adaptálja, valamint új operatív szolgáltatásokat fejlesszen ki. Az ECTC a terrorizmusellenes szolgálatoknak a többoldalú együttműködéssel szembeni hagyományos vonakodását azáltal győzte le, hogy a terrorizmusellenes ügyekkel foglalkozó, külön információs központtal rendelkező, megbízható környezetet hozott létre. Ennek keretében az Europol biztonságos információcserehálózati alkalmazásán (Secure Information Exchange Network Application, SIENA) belül külön terrorizmusellenes felületet hoztak létre, hogy megfeleljenek a gyakorlati szakemberek azon igényének, hogy közvetlenül cseréljenek magasabb minősítési szintű információkat, és javítsák az elemző munka minőségét. Az ECTC fokozatosan fejlesztette ki a speciális operatív támogató szolgáltatásokat, a koordinációs kapacitást és a nyomozati szakértelmet, többek

között a terrorizmusellenes közös összekötő csoporton (Counter Terrorism Joint Liaison Team, CT JLT) keresztül. 2016 áprilisában Magyarország megerősítette terrorizmusellenes kapacitását az Europol Magyar Összekötő Irodájában, a TEK egy tisztviselőjének kiküldésével.

A 2016. decemberi berlini terrortámadás következményeként az uniós tagállamok és a schengeni társult országok rendőrfőkapitányai és terrorizmus elleni küzdelemért felelős vezetői 2017. február 7-én és 8-án Berlinben találkoztak a német Szövetségi Bűnügyi Hivatal és az Europol közös szervezésében. A találkozó fő eredménye egy *Vision Statement* (Jövőkép Nyilatkozat) volt, amely továbbra is hivatkozási pont az Europol és az európai terrorizmusellenes együttműködés számára. Egyértelmű elkötelezettséget fogalmazott meg az európai országok terrorizmus elleni operatív erőfeszítéseinek az ECTC teljes körű igénybevételével, és megállapodott egy terrorizmusellenes programbizottság (Counter Terrorism Programme Board, CTPB) létrehozásáról az ECTC-n belül, amely a tagállamok számára felügyeletet és platformot biztosít az Europol e területen meglévő képességeinek fejlesztésére gyakorolt befolyásolásához.

Az ECTC-n belül központi stratégiai támogatási képességet alakítottak ki az európai szintű terrorizmusellenes hatások azonosítása és az érintett partnerekkel való kapcsolatfelvétel elősegítése érdekében. A hotspotokba (kezdetben Olaszországba, Görögországba és Ciprusra) kiküldött vendég tisztviselők szintén fontos információkkal járultak hozzá a visszatérő külföldi terrorista harcosok vagy a terrorista szervezetek külföldi tagjainak az EU területére történő beszivárgása felderítésének támogatásához. Miután Oroszország 2022 februárjában agresszív háborút indított Ukrajna ellen, ezt a terrorizmus elleni másodlagos biztonsági ellenőrzésekre irányuló külső bevetést kiterjesztették az Ukrajnával szomszédos valamennyi uniós tagállamra, köztük Magyarországra is.

Az online terrorista tartalmak elleni küzdelem

A terroristák internet- és közösségimédia-használata az elmúlt években jelentősen megnőtt. Különösen a dzsihadista csoportok bizonyították, hogy nagyon jól ismerik a közösségi hálózatok működését, és jól szervezett, összehangolt kampányokat indítottak a közösségi médiában követőik toborzására. Ezek a kampányok a terrorcselekményeket és az erőszakos szélsőségeséget népszerűsítik vagy dicsőítik, és víruszerű online tartalmakhoz vezettek. Az EU IRU számos olyan szakembert foglalkoztat, akik különböző készségekkel rendelkeznek, többek között operatív, nyelvi, technikai és kutatási szakértelemmel. Ezek a szakemberek alaposan ismerik, hogyan működik az erőszakos szélsőségesé válás

radikalizálódási folyamata, és hogyan élnek vissza a dzsihadista hálózatok az online környezettel az emberek toborzására és radikalizálására.

Az Európai Parlament és a Tanács 2021/784 rendelete az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni fellépésről (TCO-rendelet) európai szintű jogi keretet biztosított a tagállamok számára a polgároknak az online terrorista tartalmakkal szembeni védelmére. Ez a jogszabály megváltoztatta azt a munkakapcsolatot is, amelyet az Európai Terrorelhárítási Központ és az EU IRU a tagállamokkal és a technológiai vállalatokkal alakított ki. A TCO-rendelet 2022. júniusi hatálybalépése óta a tagállamok maguk is kérhetik az online szolgáltatók (Online Service Providers, OSP) tartalmának eltávolítását, és ezt a PERCI nevű platformon keresztül tehetik meg, amely az Europol által létrehozott és az EU IRU által kezelt technikai megoldás, amely a TCO-rendelet végrehajtásának megkönnyítésére szolgál ([URL6](#)). A technológiai vállalatok túlnyomó többsége jelentős lépéseket tett annak érdekében, hogy megvédje platformjait a terrorista visszaélésektől. Mindazonáltal az online környezet továbbra is vonzó terület a terrorista bűnszövetkezetek számára, amelyek továbbra is célba veszik a technológiai vállalatok által kínált szolgáltatásokat toborzás, pénzgyűjtés és propaganda céljára. Amint az EU IRU azonosítja a terrorista tartalmakat, feltérképezi azok nyomvonalát az interneten, összegyűjti az összes nyilvánosan elérhető információt az adott tartalomról, és létrehoz egy „átirányítási csomagot” (referral package), amelyet különböző célokra használnak fel: a fenyegetés felmérésére, a nyomozás támogatására és az online szolgáltatókhoz való esetleges továbbirányítás javaslására. Az internetes tartalomról szóló értesítés továbbítását vagy az OSP-khez való továbbítását az Europol vagy a tagállamok végezhetik. Ezen átirányítások alapján az EU IRU koordinálja az átirányítási akciókat is, hogy megkönnyítse a közvetlen együttműködést az uniós tagállamok bűnüldöző szerveinek képviselőivel. Az EU IRU egyedülálló helyzetben van, mivel képes feltérképezni a határokon átnyúló terrorista hálózatokat, és látni, hogy azok hogyan kapcsolódnak a különböző tagállamokban zajló ügyekhez. Ez a globális perspektíva fontos szerepet játszik a bűnszövetkezetek felszámolásában és a nyomozáshoz szükséges információk biztosításában.

Jövőbeli kilátások

Összességében elmondható, hogy a Fraternité munkacsoport ([URL7](#)) létrehozását követő három-négy év alatt az Europol terrorizmusellenes képességei többet fejlődtek, mint az egész korábbi története során. Az Európai Terrorelhárítási Központ az EU terrorizmus elleni fellépésének alapvető szereplőjévé vált, és

operatív támogatása megötszöröződött. Az ECTC ma már minden jelentősebb terrorizmusellenes nyomozásban részt vesz az EU-ban. Hozzájárulása a statikus támogatástól és az alapvető keresztellenőrzésektől a szakosított fellépésekig és a rendkívül speciális elemzési és nyomozati eszközök – mint például a SIRIUS (Shaping Internet Research Investigations Unified System, az internetes kutató-sok egységesített rendszere), a terrorizmusazonosítási munkacsoport (Terrorism Identification task Force, TITF) vagy az arcfelismerő szoftverek – kifejlesztéséig terjedt, és a tagállamok nyomozásaiban való szórványos részvételből szinte rendszeres eszközzé vált a terrorizmusellenes eszköztárban.

A stratégiai hírszerzés kulcsfontosságú a terrorfenyegetések jobb előrejelzése, valamint az EU terrorizmusellenes politikájának és jogszabályainak kialakítása és fejlesztése szempontjából. Az Europol e téren elsősorban a TE-SAT révén járul hozzá a terrorizmus jelenségének uniós helyzetéhez, amely minden évben áttekintést nyújt az EU-ban tapasztalható terrorizmus jelenségéről, de számos más stratégiai és operatív elemzési termék is rendelkezésre áll a terrorizmus legfontosabb új és változó mozgatórugóiról.

Ahogy az Europol egyre jelentősebb szereplővé válik az európai terrorizmus elleni küzdelem területén, természetesen a nemzetközi együttműködés lehetőségei is növekednek. A terrorizmus elleni küzdelemben azonban semmi sincs véglegesen rögzítve. Valójában a terrorizmusellenes ügyekben a nemzetközi kapcsolatépítést és a bűnüldözési együttműködést folyamatosan fejleszteni és elmélyíteni kell a tagállamok között, de harmadik országokkal is. Az Europol által végrehajtott Terrorizmusfinanszírozási Nyomkövető Program (Terrorism Finance Tracking Program, TFTP) az egyik példa a sikeres EU–USA együttműködésre a külföldi harcosok megzavarására, felderítésére és büntetőeljárás alá vonására irányuló hírszerzési információk fejlesztése terén. Az információcsere ezen a területen folyamatosan növekszik, és a program kulcsfontosságú eszköznek bizonyult a terrorizmus elleni nyomozásokban.

Az Europol terrorizmusellenes tevékenységeihez az ügynökség széles körű, közel ötven országból és szervezetből származó, mintegy 250 összekötő tisztviselőből álló hálózata is hozzájárul, de a fenyegetettség szintje szélesebb körű elkötelezettséget igényel. A terrorizmus elleni küzdelemnek túl kell lépnie a belső-külső megosztottságon, és a külső partnerek széles körével való kapcsolatokat operatív, stratégiai és politikai szinten egyaránt ápolni kell.

A terrorizmus elleni küzdelem továbbra is nemzeti hatáskör marad, és az elkövetkező években is az lesz. Az Europol e területen betöltött növekvő szerepe és a 2015–2016-os évek súlyos terrortámadásai azonban hozzájárultak ahhoz, hogy az EU-ban a terrorizmus elleni küzdelem paradigmája nemzeti előjogból kollektívan megosztott felelősséggé váljon. Az operatív szakértők és a nyomozók

évtizedek óta élesen tudatában vannak annak, hogy a terrorista hálózatok transznacionális jellege erős kollektív megközelítést igényel.

Az elmúlt tíz év során az Europol és az EU szintjén a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos ismeretek és szakértelem szintjét illetően óriási beruházások történtek, összhangban a jelenség egyre összetettebbé válásával. Ez jelentősen kitágította a terrorizmusról, valamint annak nemzetközi és társadalmi következményeiről alkotott ismereteink határait. Az Europol a hálózatos fókusz révén továbbra is kereszthivatkozásokat azonosít a terrorizmus és a szomszédos munkaterületek között, azzal a céllal, hogy hozzáadott értéket teremtsen a tagállamok munkájához, és folyamatosan igyekszik megfelelni a terrorizmus elleni küzdelemben élenjáró bűnüldöző szervek operatív igényeinek.

Felhasznált irodalom

Rhinard, M. & Backman, S. (2017). *Political leadership, European institutions and Transboundary Crisis Management Capacity. Inventory of Commission, European Council & Council of the European Union Crisis Capacities*. Stockholm University.

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *TREVI Group*. <https://www.trevigroup.com/en/>

URL2: *European Counter Terrorism Centre – ECTC*. <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-counter-terrorism-centre-ectc>

URL3: *Counter-Terrorism Coordinator*. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/fight-against-terrorism/counter-terrorism-coordinator/>

URL4: *Europol Information System (EIS)*. <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/services-support/information-exchange/europol-information-system>

URL5: *Situation and Trend Report 2003–2004 (TE-SAT)*. <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/terrorist-activity-in-european-union-situation-and-trend-report-2003-2004-te-sat>

URL6: *How is Europol keeping online spaces safe?* <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/how-europol-keeping-online-spaces-safe>

URL7: *Europol 25*. <https://www.europol.europa.eu/about-europol/history#root>

Alkalmazott jogszabályok

Együttes fellépés (1995. március 10.) az Europol Kábítószeregységéről

Az Európai Parlament és a Tanács 2021/784 rendelete az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni fellépésről

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Ortiz, A. (2024). Az Europol terrorizmus elleni küzdelemben nyújtott szerepe: több mint 25 éves partnerség. *Belügyi Szemle*, 72(9), 1649–1661. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJA.2024.v72.i9.pp1649-1661>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerző nem jelentett összeférhetlenséget.

Finanszírozás

A szerző nem kapott pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Antonio Ortiz, aki az antonio.ortiz@europol.europa.eu e-mail címen érhető el.